

2594
04.05.22

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege de înființare a Muzeului Regional "Memorialul Golgota Bucovinei"

În perspectiva aniversării centenarului Patriarhiei Romane, precum și a 250 de ani la ruperea Bucovinei din trupul Moldovei, crearea unui Muzeu Memorial dedicat istoriei prin care a trecut acest spațiu geografic distinct, a locuitorilor săi români și de alte neamuri, supraviețuitori sub diverse stăpâniri, se impune ca recuperare a memoriei și istoriei unei regiuni aparte a României și Europei.

Muzeul își propune să prezinte Bucovina și istoria ultimelor ei două secole și jumătate printr-o angajare responsabilă a tuturor instituțiilor locale și regionale, care pot contribui la cunoașterea adevăratului martiriu prin care a trecut acest ținut, cât și locuitorii săi, în perioada scursă de la 1775 și până în pragul zilelor noastre, ale căderii comunismului.

Bucovina, teritoriu natural al principatului Moldovei medievale, leagănul ei, spațiul originar al descălecătorilor Dragoș vodă și Bogdan vodă, a fost transformată din 1775 în provincie imperială a Habsburgilor.

În sine, faptul a fost o tragedie pentru elitele conducătoare tradiționale, ca și pentru Biserica Ortodoxă tradițională, precum și un aport civilizațional.

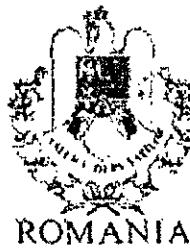
Fără să prezinte o istorie conflictuală, Muzeul "Memorialul Golgota Bucovinei" reflectă istoria tragică a unei regiuni distințe a României, marcă și expresie a rezistenței locuitorilor ei, față de tendințele de nivelare și asimilare în interiorul altor granițe.

Spațiu cultural și de civilizație cu darul supraviețuirii prin credință a românilor, dar și a conviețuirii lor seculare alături de celelalte neamuri, care și-au găsit adăpost aici, Bucovina a devenit, în timp, un creuzet al unei civilizații locale cu o notă aparte în universul românesc, care se cuvine mai bine individualizată, reflectată și cunoscută.

Muzeul Golgota Bucovinei este preconizat a funcționa ca muzeu regional, cu sediul în jud. Suceava, comuna Tișăuți, organizat prin prezența Lege, de către Ministerul Culturii, în asociere cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților.

Prezența unui asemenea așezământ este reclamată de istoria tragică a acestui ținut românesc.

Nu întâmplător, el este preconizat a fi deschis la prilejul aniversării unui sfert de mileniu de la desprinderea Bucovinei de apartenența istorică la Moldova.

Și totuși, acest ținut a supraviețuit miraculos, ca spațiu românesc, trecând prin toate asprimile vremurilor, ca un exemplu de supraviețuire prin credință: Pronia a pus Bucovina pe calea unei Golgote, pentru a o încerca.

Și ea a trecut încercările, prin simbioza creată între Biserică și credincios, în acest spațiu monastic și eclesiastic cunoscut deja în întreaga lume, prin unicitatea monumentelor și așezămintelor sale.

Mai puțin cunoscută este istoria frământărilor, prefacerilor, prin care au trecut comunitățile oamenii și bisericile lor, mai vechi ori mai noi, din pragurile modernității și până în prezent. Cum, cu toate stăpâniri, cu toate distrugerile războaielor, în Bucovina au supraviețuit, în toate împrejurările teribile ale ultimelor două secole, atât români, cât și credința lor creștină răsăriteană.

"De-a pururea o durere pentru noi", scria Mihai Eminescu, desprinderea Bucovinei din teritoriul Moldovei a marcat debutul prin care acest teritoriu s-a aflat constant sub teroarea istoriei, într-o silnică răstignire a Bucovinei, realizată prin conjugarea a trei imperialism represive, față de identitatea românească și credința ortodoxă: austriacă, țaristă și sovietică.

Prima țintă a noilor autorităților austriece, acum 250 de ani (care viza o politică anti identitară și de deznaționalizare a românilor) a fost Biserica Ortodoxă. Au fost desființate majoritatea mănăstirilor bucovinene, a fost înființat Fondul bisericesc greco-oriental, pe baza proprietăților mănăstirești voievodale, s-a mutat Episcopia de la Rădăuți la Cernăuți, Episcopie care devine Mitropolia Bucovinei, în 1873.

Ocupația austriacă a urmărit schimbarea compoziției etnice și spirituale a provinciei. Ortodoxia și România nemaifiind majoritari, a urmat reacția acestora, în principal a boierilor, a intelectualilor și a clerului ortodox.

Cu deosebire în a doua jumătate a sec. XIX-lea, românii au obținut unele drepturi politice și înființarea liceelor din Suceava, Rădăuți, Cernăuți și Siret, apoi a Facultății de Teologie Ortodoxă de la Cernăuți, la care s-a format elita culturală și spirituală românească, care a contribuit în mod hotărâtor la pregătirea și înfăptuirea Marii Uniri de la 1918.

Pe 28 noiembrie 1918, după un calvar de 144 de ani, de rezistență, martiriu și apologetică culturală și ortodoxă românească, perioadă care urmează să fie pe larg ilustrată prin înființarea acestui Muzeu, elita politică românească și Biserică ortodoxă a Bucovinei au hotărât UNIREA Bucovinei cu Romania - Patria Mamă.

A urmat actul unirii Transilvaniei cu România (1 decembrie 1918), după ce mai întâi, pe 27 martie 1918, Basarabia făcuse pasul unirii cu Țara Mamă. Pronie dumnezeiască, minune și profetie, „profetism românesc”, cum spunea Mircea Eliade.

Răstignirea Bucovinei a cunoscut a doua etapă în contextul celui de-al doilea război mondial, pecetluind reluarea drumul ei pe Golgota istoriei la 26-28 iunie 1940, când din teritoriul românesc ocupat de Uniunea Sovietică (de o suprafață de 50762 kmp), 6262 kilometri pătrați reprezentau partea nordică a Bucovinei.

Pe 7 august 1940 a fost înființată regiunea Cernăuți, formată din nordul Bucovinei, județul Hotin și județul Herța, pentru ca pe 4 septembrie să fie inclus sudul județului Hotin în componența RSS Moldovenești și să fie stabilit noul hotar cu RSS Ucraineană.

A urmat calvarul: mii de refugiați bucovineni din teritoriul ocupat de sovietici au venit în județele Rădăuți și Suceava, împrejurări în care s-a săvârșit Katynul românesc, de la Fântâna Albă. Populația românească rămasă pe teritoriul sovietic a fost înglobată în mare parte în valurile de deportați români, în gulagul siberian, în această nouă Golgotă a Bucovinei.

Persecuțiile anticeștine, confruntate cu o puternică rezistență și mărturisire din partea populației, cu mii de victime confirmate documentar, cu rezistența armată în Munții Bucovinei, cu rezistența țărănimii la colectivizarea forțată, cu Golgota Bisericii bucovinene, prin desființarea Mitropoliei Bucovinei și a Facultății de Teologie de la Suceava și Cernăuți, cu confiscarea Fondului Bisericesc, cu persecutarea monahismului, a clerului ortodox dar și a culturii și civilizației creștine în anii regimului comunist, sunt tot atâtea pagini care își vor găsi relevanța în cadrul Muzeului "Memorialul Golgota Bucovinei".

Tabloul martiriului istoric al Bucovinei din veacurile trecute, care relevă proporții și dimensiuni rar întâlnite în istorie trebuie prezentat distinct. Toate cruzimile săvârșite asupra acestui ținut istoric, asupra populației sale, indiferent de apartenența etnică, trebuie prezentate în geografia distinctă a martiriului acestei zone istorice, de o inegalabilă frumusețe și relevanță pentru istoria României.

Și, în fond, este istoria unui miracol care n-a fost prezentată până acum unitar, istorie care a făcut din Bucovina, zonă mult încercată, partea României cu cele mai numeroase mănăstiri, schituri și biserici, monumente de artă religioasă creștină, care au supraviețuit unor timpuri peste măsură de vitrege.

Faptul în sine dă mărturia puterii tămăduitoare a credinței, chiar și în confruntarea dintre om și o istorie vitregă – cea a Golgotei Bucovinei.

Inițiatori,

Deputat Lucian-Florin PUȘCAȘU

Deputat Dorel-Gheorghe ACATRINEI

LISTA

Susținătorilor proponerii legislative – Lege de înființare a Muzeului Regional
"Memorialul Golgota Bucovinei"

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	Simion George Nicholaie Aue		
2	Lucian Florin Pușcașu ACR		
3	Dorel Gheorghe Acătiriș ACR		
4	Titus Paunescu AUR		
5.	NAGY VASILE AUR		
6.	Pop DARIUS AUR		
7	TANASĂ DATĂ AUR		
8	Badiu GEORGESCU AUR		
9	Buzachi Rezso AUR		
10	MITREA DUMITRINA AUR		
11	Sorin Mihaiță AUR		
12	Sucu Sebastian AUR		
13	Axiuia Ariani GEORGE AUR		
14	Voloșorhi Bozny AUR		
15	Alfsteancu Mihail AUR		

LISTA

Suștinătorilor propunerii legislative – Lege de înființare a Muzeului Regional
"Memorialul Golgota Bucovinei"

2594
04 05 22

PARLAMENTUL ROMANIEI

SENATUL

CAMERA DEPUTATILOR

Lege privind înființarea Muzeului Regional "Memorialul Golgota Bucovinei"

Parlamentul României adoptă prezenta Lege

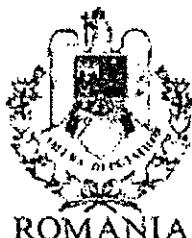
Art. 1.

- (1) Prin derogare de la prevederile art. 16 alin. (1) și ale art. 17 alin. (2) din Legea muzeelor și a colecțiilor publice nr. 311/2003, republicată, se înființează Muzeul "Memorialul Golgota Bucovinei", denumit în continuare Muzeul, instituție publică de importanță regională, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Ministerului Culturii și în coordonarea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților"
- (2) Înființarea și organizarea Muzeului se supun prevederilor Legii muzeelor și a colecțiilor publice nr. 311/2003, republicată, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 269/2009, cu modificările și completările ulterioare, și Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- (3) Muzeul are sediul în Str. Cimitirului, Nr. 227A, Sat Tisauti, Comuna Ipotești, Județul Suceava.

Art. 2 Muzeul are ca obiectiv prezentarea istoriei acestei părți a României, în perspectiva aniversării Centenarului Patriarhiei Române și a 250 de ani de la ocupația austriacă a Bucovinei și ruperea ei de Moldova.

Art. 3 În vederea realizării scopului prevăzut la art. 2, Muzeul are următoarele obiective principale:

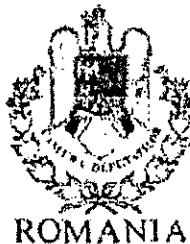
- (1) edificarea unei construcții unde își va avea sediul Muzeul, pe terenul pus la dispoziție cu titlu gratuit pe toata perioada de existență a construcției de către Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Administrarea și construirea Muzeului se va face de către Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților;

- (2) aducerea în atenția publicului a istoriei, culturii și tradiției locuitorilor români din această parte a României, supraviețuitori sub diverse stăpâniri;
- (3) organizarea unui departament de documentare-bibliotecă care să dețină colecții de cărți, publicații și cataloage, studii de specialitate, monografii, albume, fotografii, alte documente și care să se ocupe de studierea, colecționarea, conservarea, etalarea și punerea în valoare a pieselor ce alcătuiesc patrimoniul;
- (4) realizarea, în condițiile legii, a unui Monument-memorial în memoria victimelor rezistenței anticomuniste din Bucovina cu spații expoziționale tematice;
- (5) organizarea de activități de cercetare științifică, conferințe, expoziții sau seminare cu caracter educativ;
- (6) organizarea unui Paraclis și celulă în circuit de vizitare la fosta închisoare Suceava;
- (7) organizarea de acțiuni cu caracter educațional, punct de informare al muzeului, și platforme online;
- (8) editarea și publicare de articole, cărți, studii, corespondență, plante și articole de promovare, colecții de documente, albume fotografice;
- (9) organizarea de evenimente culturale și științifice inclusiv prin colaborare și participare internațională;
- (10) achiziționarea ori acceptarea cu titlu de donație de obiecte, fotografii, documente sau publicații care constituie materiale documentare;
- (11) evidența, gestionarea și conservarea patrimoniului propriu.

Art. 4

- (1) Organizarea și funcționarea Muzeului se desfășoară în conformitate cu regulamentul de organizare și funcționare, precum și cu regulamentul de ordine interioară, elaborate de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.
- (2) Patrimoniul Muzeului se constituie din colecții de piese și documente din patrimoniul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și/sau alte instituții publice sau private, din țară și din străinătate, din piese provenind din transferuri, donații și achiziții, conform legii.
Patrimoniul muzeului poate fi îmbogățit și completat prin achiziții, donații, sponsorizare, recompense și bonificații, bunuri date în administrare de către Ministerul Culturii sau Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, precum și prin preluarea în regim de comodat sau prin transfer din partea unor instituții publice ale administrației publice centrale și locale, ale unor persoane juridice de drept public și/sau privat, a unor persoane fizice din țară și din străinătate, potrivit legii.
- (3) Bunurile mobile și imobile aflate în administrarea muzeului se gestionează potrivit dispozițiilor în vigoare, conducerea instituției fiind obligată să aplique măsurile prevăzute de lege, în vederea protejării acestora.

Art. 5

Activitatea Muzeului este finanțată din subvenții de la bugetul de stat, prin Ministerul Culturii potrivit legii, de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților și prin venituri proprii, provenite din activități specifice, donații și sponsorizări.

Art. 6

- (1) Guvernul României va aproba, prin Ministerul Culturii, finanțarea constituuirii Muzeului preluată în cadrul bugetului ministerului, pentru perioada 2022-2024.
- (2) Guvernul României va aproba prin Ministerul Culturii, indicatorii tehnico-economiți privind bugetul și administrarea Muzeului, în acord și colaborare cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților

Președintele Senatului